

ВЕНЦКІВСЬКИЙ Михайло Каспарович
*Засновник і перший завідувач кафедри акушерства та
гінекології Чернівецького державного медичного інституту,
доктор медичних наук, професор*

ВЕНЦКІВСЬКИЙ
Михайло Каспарович
доктор медичних наук, професор,
засновник і перший завідувач
кафедри акушерства і гінекології

Основні дати життя та діяльності

- народився в м. Києві
- навчався в Олександрійській ремісничій школі (м.Київ)
- працював столяром, а потім – техніком у будуправлінні на залізниці.
- без відриву від роботи навчався у Київській художній школі.
- член робітничо-селянської інспекції, комендант Київської вищої школи артилеристів.
- за направленням навчався на лікувальному факультеті Київського медичного інституту.
- працював лікарем-стажистом Жовтневої лікарні
- лікар-інтерн акушерсько-гінекологічної клініки КМІ.
- аспірант-ординатор I-ої акушерсько-інекологічної клініки КМІ.
- асистент цієї ж клініки.
- захистив кандидатську дисертацію.
- доцент цієї ж клініки.
- служив у діючій армії (майор медичної служби штабу 5 діючої армії.)
- захистив докторську дисертацію.
- завідувач кафедри акушерства і гінекології Чернівецького медичного інституту.
- завідувач кафедри акушерства та гінекології Куйбишевського мед. інституту.
- очолював кафедру акушерства та гінекології Вінницького медичного інституту.
- помер у м. Вінниця.

(1948 год)

Кроки поступу та наукових здобутків

Народився Михайло - Едуард Касперович-Бальтазарович- Мельхіорович Венцківський 24.01.1895 року у м. Києві в сім'ї робітника друкарні та поденної робітниці. Юнацькі роки проходили в період революційних перетворень, першої та другої світових воєн. Першу однорічну освіту отримав в притулку для робітників.

У 1906 – 1911 рр. навчався в Олександрійській ремісничій школі (м. Київ). У 1914 – 1920 рр. столяр, а потім технік у будуправлінні нових залізничних колій МКВ залізниці. У 1917 – 1919 рр. без відриву від виробництва навчався в Київській художній школі на відділенні малярства (спеціальність – викладач малювання та креслення) та одночасно склав іспит за середню освіту. В 1920 році – член робітничо-селянської інспекції.

У 1920 – 1921 рр. М.К.Венцківського призначають помічником коменданта району Липки по розміщенню військ. З 1921 року працював на військовому електромеханічному заводі і в тому же році профспілковою організацією заводу «Металіст», серед кращих, направляється на навчання до Київського медичного інституту. У 1921 -1924 рр. – столяр військового електромеханічного заводу. У 1924 – 1927 рр. – столяр Київського спирто-горілчаного заводу.

У 1921- 1926 рр. без відриву від виробництва навчався на лікувальному факультеті КМІ. У 1926 – 1927 роках працював лікарем-стажистом Жовтневої лікарні. У 1929 році – вступає до аспірантури, у 1929 – 1930 рр. – аспірант-ординатор І акушерсько-гінекологічної клініки КМІ, у 1931 – 1936 рр. – асистент цієї ж клініки. У 1935 році після захисту кандидатської дисертації отримав звання кандидата медичних наук, а після захисту докторської дисертації у 1941 р. – доктора медичних наук. У 1936 – 1943 рр., 1944 – 1945 рр. – доцент І акушерсько-гінекологічної клініки КМІ. З 1936 – 1938 рр. – помічник декана і декан лікувального факультету КМІ, у 1938 – 1939 рр. – секретар вченої кваліфікаційної комісії. З 15.10.1941 по 05.10.1942 рр. – завідувач кафедри акушерства та гінекології і заступник директора КМІ з навчально-наукової роботи. З 01.12.1942 по 20.09.1943 рр. – лікар-гінеколог ІV поліклініки м. Києва, у 1943 – 1944 рр. – завідувач І кафедри акушерства і гінекології та заступник директора КМІ з навчально-наукової роботи.

У 1939 році за ініціативою академіка М.Д. Стражеско, при І акушерсько-гінекологічній клініці КМІ (зав. – проф. А.Ю. Лур'є), бере активну участь у організації відділення внутрішньої патології та вагітності (завідувач – доцент Венцківський М.К., акушер, та доцент Туровець І.М. – терапевт.)

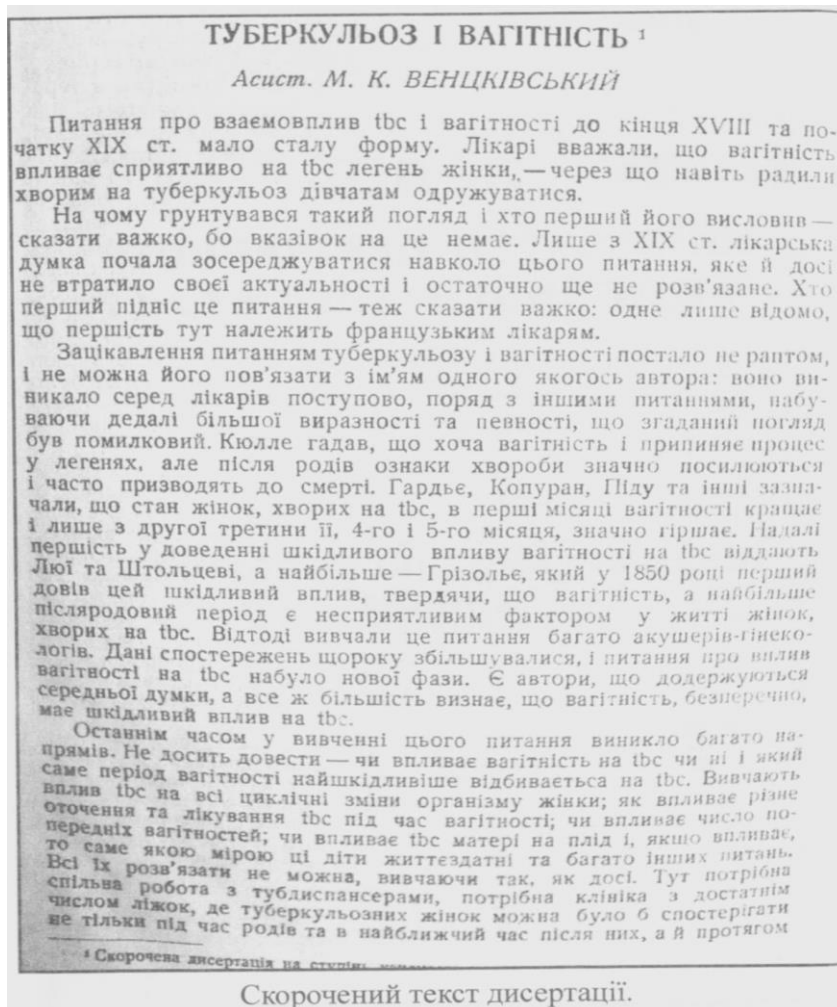
З 22.06. по 13.10.1941 року майор медичної служби Венцківський М.К. знаходився у діючій армії – АРМУ-29 штабу 5 армії.

Під час війни був у київському оточенні у тимчасовому таборі в Яготині, звідки втік через декілька днів за допомогою яготинських лікарів.

Під час німецької окупації Києва (1942 – 1943 рр.) Венцківський М.К. працював у підпільній організації Залізничного району – поширював агітаційну літературу, переховував підпільників та радянських людей, постачав партизанським загонам медикаменти, інструментарій, перев'язувальні та інші матеріали.

За сумісництвом працює у Києві професором-консультантом: у 1943 – 1945 рр. – лікувально-санітарне управління НКОЗ УРСР, у 1938 – 1945 рр. – І Центральної поліклініки, у 1943 – 1945 рр. – спілки Радянських письменників УРСР.

У Київському медичному інституті 18 березня 1941 року Михайло Каспарович захистив докторську дисертацію на тему: «Туберкульоз та вагітність». Серед його опонентів – академік Стражеско М.Д., професори Епштейн Д.Я., Каган С.С., Соколов Ф.А. Захист пройшов з великим успіхом.

Скорочений текст докторської дисертації

У 1941 році йому присвоєно звання доктора медичних наук, у 1946 році – професора. Михайло Каспарович був одним з кращих учнів професора А.Ю. Лур'є.

З 1 березня 1945 року його призначили на посаду директора акушерсько-гінекологічної клініки (зараз пологовий будинок № 1) у Чернівцях. З червня 1945 року Венцківський М.К. обирається за конкурсом на посаду завідувача кафедрою акушерства і гінекології Чернівецького медичного інституту, а сама кафедра акушерства і гінекології була заснована на базі пологового будинку № 1 у серпні 1945 року.

Пологовий будинок м. Чернівці (1945 р.).

У Чернівцях він проживав з дружиною, тещею та дочкою.

З перших днів заснування кафедри акушерства та гінекології Чернівецького медичного інституту, за його керівництва формується колектив викладачів, організовується навчальний процес, започатковується вивчення актуальних проблем акушерства та гінекології.

Кафедра акушерства і гінекології (1945 р.)

З Михайлом Каспаровичем Венцківським у той час працювали: доцент І.В. Краснянський (1947-1953 рр.), асистенти: Г.С. Загрудна (1945-1946, потім – зав.гінекологічним відділенням обласної лікарні); Й.Б. Лубенський (1945-

1947, потім - науковий співробітник Київського НДІ ПАГ); Н.Н. Зельманзон (1945-1951, потім – головний акушер-гінеколог УОЗ Чернівецької області); М.О. Лозинський (1945-1956); І.В. Янголь (1946-1948, потім – головний лікар пологових будинків №1, №3, викладач фельдшерсько-акушерської школи); К.Г. Кантоніста (1946-1957, потім – директор фельдшерсько-акушерської школи); Ф.Д. Кузнецов(1946-1962); Краснянський І.В. (1947-1953, потім – головний акушер гінеколог УОЗ Хмельницької області); М.Ю.Бойко (1947-1948, в подальшому – співробітник Львівського НДІ «Охматдит».) Вони своєю відданою працею теж зробили чималий внесок у розвиток науки, клініки та удосконалення навчального процесу.

Більшість асистентів мали достатній практичний стаж, але не мали навичок викладання та наукової роботи. Тому до 1951 року на кафедрі були опубліковані поодинокі наукові праці. Співробітниками з 1945 по 1949 роки проводилась в основному організаційна робота.

Всі зусилля Михайло Каспарович направляв на поліпшення акушерсько-гінекологічної допомоги населенню Буковини та зниження гінекологічної захворюваності.

Викладачі ЧМІ (1947 р.)

На перший курс було зараховано 300 студентів. Кафедра стала не тільки базою підготовки молодих кадрів, але приділяла велику увагу підвищенню кваліфікації лікарів. Існувала первинна чотиримісячна спеціалізація на базі

кафедри, проводились семінари, конференції, декадникі, обласні та ургентні виїзди в райони, показові операції. Робота кафедри поступово налагоджувалася, покращувалось її матеріальне забезпечення, удосконалювалася методика викладання. Поступово було розроблено методичні матеріали для асистентів та для самостійної роботи студентів. Багато таблиць було виготовлено силами співробітників кафедри та студентами.

Напрямок роботи кафедри в ці роки – діагностика ранніх термінів вагітності, перебігу вагітності та пологів у жінок, діагностика і лікування запальних процесів, раннє виявлення онкогінекологічної патології. Проводилася робота зі зниження випадків сифілісу у новонароджених. Зросла кількість пологів у стаціонарах (з 15% - у 1945 р. до 100% - у 1957 р.)

У 1946 році кафедра, керована професором Венцківським М.К., (за результатами роботи) посіла перше місце та відмічена наказом по інституту.

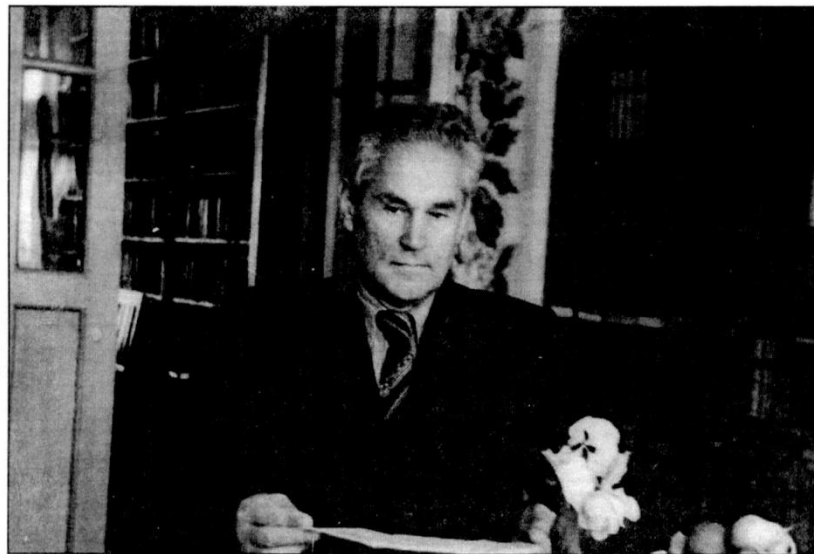
III випуск ЧМІ (1948 р.)

У верхньому ряду 1-й зліва – проф. Венцківський М.К.

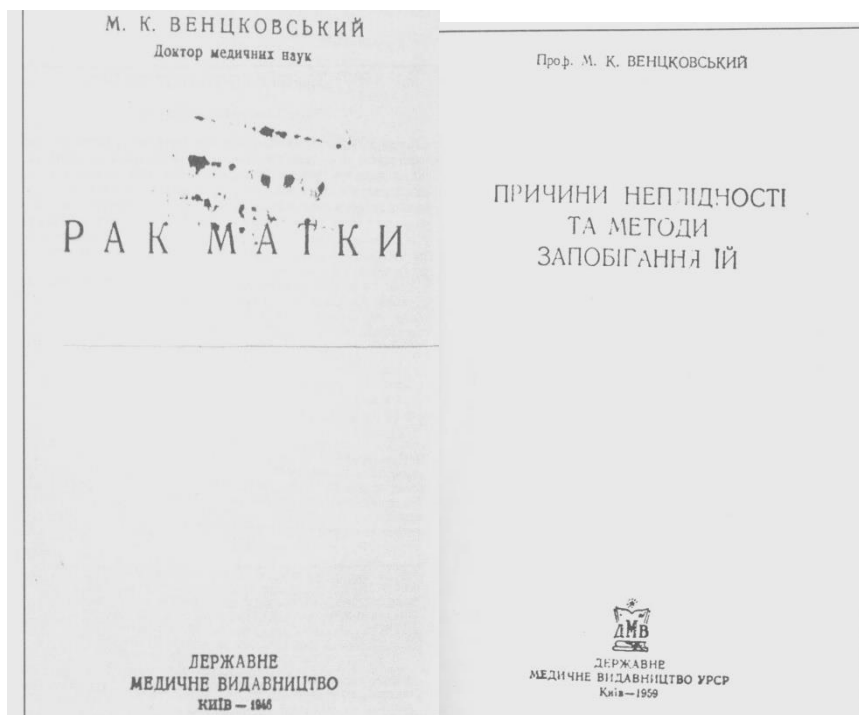
Професор Венцківський М.К. читає лекцію з акушерства (1945 р.).

Професор Венцківський був чудовим лектором і високо інтелектуальною людиною, вмів зацікавити студентів вже з перших хвилин спілкування, мав велику власну медичну бібліотеку.

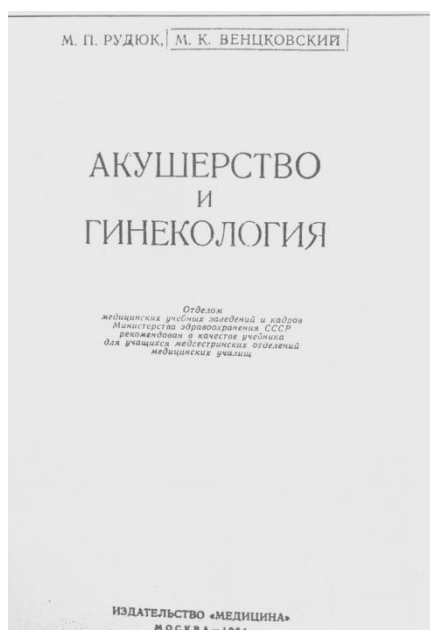
✓ Венцківський М.К. за роботою у домашній бібліотеці.

Наукові праці професора Венцківського Михайла Каспаровича присвячені діагностиці ранніх термінів вагітності, перебігу вагітності та пологів у жінок, хворих на туберкульоз, лікуванню асфіксії новонароджених, раку тіла матки. У 1946 році ним написана монографія «Рак матки» та робота «Мать и дитя».

25 липня 1948 р. професора Венцківського М.К. звільняють з посади завідувача кафедри за політичну недовіру (як такого, що перебував на окупованій території під час війни). У подальшому (з 1953 р.) він був завідувачем кафедри акушерства та гінекології Куйбишевського медичного інституту (тепер м. Самара). З поверненням на Україну працював головним акушер-гінекологом УОЗ Полтавської області.

З вересня 1956 по 1961 рр. професор Венцківський Михайло Каспарович очолював кафедру акушерства та гінекології Вінницького медичного інституту. Під його керівництвом працівники кафедри надрукували більше 30 наукових праць. Професор Венцківський М.К. є автором понад 50 наукових праць, опублікованих у вітчизняних та зарубіжних виданнях. У 1964 р. випущено підручник «Акушерство и гинекология» для медичних училищ, за редакцією Рудюка М.П. та Венцківського М.К.

Помер професор Михайло Каспарович Венцківський в 1961 році у м. Вінниця.

Пам'ять про вченого, педагога, чуйну людину, яскраву особистість живе в серцях його учнів, колег, нащадків.

Лікарську династію продовжують його син та онука.

Венцківський Борис Михайлович

завідувач кафедри акушерства та гінекології №1 Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця, почесний президент Асоціації акушерів-гінекологів України, заслужений діяч науки і техніки, лауреат Державної премії України, член-кореспондент АМН України, доктор медичних наук, професор

Венцківська Ірина Борисівна

професор кафедри акушерства та гінекології №1 Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця, доктор медичних наук

Професор Венцківський М.К. – Автопортрет ✓

Наукова спадщина професора Венцківського М.К.

Венцківський М.К. Туберкульоз і вагітність: дис... ... доктора медичних наук/
Венцківський Михайло Каспарович. - К., 1941 р.

Підручники та монографії

1. Акушерство и гинекология: [учебник для медицинских училищ]
/М.П. Рудюк, М.К. Венцковський. – М.: Медицина, 1964.
2. Венцківський М.К. Причини неплідності та методи запобігання їй.
/М.К. Венцківський. – К.: Державне медичне видавництво УРСР, 1959.
3. Венцковський М.К. Мать и дитя./М.К. Венцковський. – К.: Державне

медичне видавництво, 1946.

4. Венцковський М.К. Рак матки/М.К. Венцковський. - К.:Державне медичне видавництво, 1946. – 48 с.
5. Венцківський М.К. Гігієна дівчинки шкільного віку /М.К. Венцківський.
– К.: Державне медичне видавництво УРСР, 1962. – 24 с.

Наукові статті

1. Венцківський М.К. Аборт та найближчі наслідки його/М.К. Венцківський//Казанский медицинский журнал. - 1931. - № 8.
2. Венцківський М.К. Деякі питання про вагітність при туберкульозі /М.К. Венцківський// Педіатрія, акушерство і гінекологія. - №1. – 1948. – С.23-26.
3. Венцковский М.К. Материалы к вопросу о беременности при заболеваниях сердца/ М.К. Венцковский // Внутренняя патология и беременность: тезисы докладов конференции - К.– 1953 г. – С. 6-8.
4. Венцковский М.К. Влияние на новорожденных раннего прикладывания к груди матери/М.К. Венцковский //Сборник научных трудов Винницкого государственного медицинского института. - Т.11, вып.2.1957 г.
5. Венцковский М.К. Сердечно-сосудистые заболевания и беременность/М.К.Венцковский, И.Д.Братанич// Некоторые вопросы патологии беременности и родов . - Винницкий медицинский институт: труды. - Т.21. - Винница, 1960. – С. 113-138.
6. Венцковський М.К. Проблема наследственных заболеваний в акушерстве / М.К. Венцковський // Некоторые вопросы патологии беременности и родов . - Винницкий медицинский институт: труды. – Т.21. - Винница, 1960. – С.3-11.
7. Венцковський М.К. К вопросу о физическом развитии рано приложенных детей в возрасте до 1 года/М.К. Венцковський //Некоторые вопросы патологии беременности и родов . - Винницкий медицинский институт: труды. – Т.21. - Винница, 1960. – С. 207-212.

Публікації про Венцківського Михайла Каспаровича

1. Білоус В.І. Буковинська державна медична академія/В.І. Білоус, Т.А. Захарова //Буковинський медичний вісник – 2002.– Т. 6, № 1. – С. 194-199.
2. Буковинська державна медична академія: становлення, здобутки, перспективи розвитку [за редакцією проф. В.П. Пішака]- Чернівці: БДМА, 2004. – С. 151-153.
3. Кобилянський С.Д. Історія медицини Буковини. Цифри і факти/ С.Д. Кобилянський, В.П. Пішак, Б.Я. Дробніс. - Чернівці: Медакадемія, 1999. – С. 186.
4. Польова С.П. Розвиток акушерської служби північної Буковини /С.П. Польова, І.Р. Ніцович// Клінічна анатомія та оперативна хірургія. - 2009.- Т.8, № 4 - С. 91-93.

5. Польова С.П. Венцківський Михайло Каспарович і кафедра акушерства та гінекології Буковинського державного медичного університету/ С.П. Польова, І.Р. Ніцович – Чернівці, 2008.– С.122.
6. Сторінки історії : біографічний довідник завідувачів кафедр та професорів Буковинської державної медичної академії (1944-1998 рр.) [за ред. В.П. Пішака]. – Чернівці: БДМА, 1999.- С.37.